

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

84

M. N. MŰZEIUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-könyvtár
Növekedéknapió
12. 609. sz.

céf.

Boldog új esztendőt!

Adjon Isten boldog új esztendőt minden jó magyar embernek! Adjon az Uristen, mert egy kis boldogulás csakugyan ráférne már erre a népre, amely hosszú idő óta a gondviselésnek csak sujtó kezét érzi. A magyar földet mint-hogyha elhagyta volna a mennyei áldás. Ha termett valami, az is selejtes volt s alig vala ára. Szőlőink gyökerét elpusztította egy idegen féreg, az apró filloxera. A hasznot hajtó barmot százféle nyavalya irtotta. Pusztult a földmives, vele az iparos s a sok szegény ember, aki nem állhatta immáron a nyomoruságot, eladta az utolsó földjét, utolsó jószágát, a háza ajtaját beszegezve elindult meghalni, elveszni vagy Amerikába, vagy Romániába. És beteljesedik rajtunk a költő mondása: Romlásnak indult a hajdan erős magyar.

Most elérkeztünk az idők mulásának új határvééhez. Mert valaminthogy az ország utján egy határvéjelzi a megfutott mértföldet, úgy minden új esztendő határvéket képez mult és jövő közt. Vajh milyen lesz a magyar ember sorsa a határvé után, melyre az 1902-ik esztendő száma vagyons vésve? Folytatása lesz-e a régi tenger bajnak, vagy pedig áldást hozóan kizöldül a magyarok vetése? Pacsirta szól-e majd a ringó buzatáblák fölött, vagy a holló károg az árvizek s egyéb veszedelmek által letarolt mezőkön? S mikor bennünket pusztítani igyekszik majd minden náció, — hogy amit dédapáink szántottak, vetettek, vérükkel öntöztek — a földet kihuzza alólunk, úgy marad-e a magyar tovább is, mint az oldott kéve, melyet még a gyöngye szellő is elsodor, vagy pedig összetart, együtt szövetkezik s ez egyesülésben feltámasztva soká elernyedé erejét s azt kiáltsa bátran ellen-segeinek, ami hős Kinizsi kardjára volt írva: «Ne bánts a magyart!»

A gyermekről, aki ma született, ki tudná megmondani, hogy milyen ember lesz belőle? Becsületes-e vagy kötélre való? Ez az 1901-ik esztendő is haldoklásának utolsó percében egy gyermeket, egy új esztendőt szült meg: a Krisztus urunk születése után való 1902-ket. Ki láthatna bele még ma ennek homályos jövődjébe? A pálinkás boltok, meg a hamisbort mérő korcs-mák szaporodnak-e majd a magyar falukban,

vagy a magyar ember földjének holdjai? Zivatarok pusztítják-e a határt, vagy pedig langyos esők, meleg napsugarak nevelik, hizlalják meg a buzakalászt? Mind erre ma még nem tud megfelelni a kalendárium sem. Egy azonban bizonyos, hogyha a magyar ember összetart, hogyha nem engedi sem a földjébe, sem a falujába beférkőzni a pusztító férget, vagy ha már ott van, azt munkával, észszel, okossággal, — mint a buza közül a konkolyt, kiirtja — akkor az 1902-ik esztendő több boldogságot rejt nekünk méhében, mint a mennyiben hiányos volt most az örök semmiségbe letűnt 1901-ik esztendő, vagy ennek az apja, vagy dédapja.

A magasságbéli Gondviseléshez sóhajtván, kívánja — hiténél fogva is — a magyar magának, atyafiságának, embertársának a boldog új esztendőt. De hát a boldogságnak, a megelégedésnek, a családi jólétnek megteremtéséhez a magyar ember is fogjon egyszer hozzá. Aczélizmos karja és józan esze van ehhez a munkához több, mint a németnek, oláhnak. Akkor majd meglátjuk, hogy kizöldül újra a most letarolt határ, s ami a magyar kéz nehéz munkája után megtermett, nem kerül potomon idegen magtárba. Akkor ismét megnyílnak a most elhagyott házak ajtai, s azok pítvarában magyar gyerekek gügyögése hangzik. Akkor a hegyek oldalai sem lesznek kopárak, mert zöld levelei közül lemosolyog reánk a tüzes bort adó szőlőnek gerezdje. Az öreg Bem tábornok 1848 decemberében azzal biztatta katonáit: «Ne hagyd magad magyar! Rajta! Rajta, akkor lesz boldog új esztendőd!»

Mi is csak azt mondjuk: Ne hadd magad magyar! Rajta, rajta! S lesz boldog új esztendőd! Ha így lesz, akkor kipirul a feleséged most halovány arcza, a lányod újra csak danolja a már-már feledett, vidám magyar nótát, s lesz még tenéked is ünnep a világon!

Boldog új esztendőt!

Munkászavargás a fővárosban.

A munkanélküliek szombaton tüntettek a székesfővárosban, de ez a tüntetés valóságos zavargássá fajult. Sőt rablójáráthoz hasonlított. A zavargás egy tüntető-körmenetből indult ki, mely a Külső vácziton indult. Négy-ötezer munkás indult el a Lehel-térről. Rendbe vonultak be a Nyugati pályaudvarig

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

A Teréz-körutról az Erzsébet-körutra jöttek a tüntetők. Közben szakadatlanul kiáltották jelszavaikat:

Kenyeret és munkát! Jogot a népnek!

Az Erzsébet-köruton már ingerültebb lett a tömeg és hallható volt a jelszavakon kívül heves kiáltással: »le az uri naplopókkal!« »Romboljuk le az uri kaszinót!«

A munkátlanok sokasága közé keveredett betőrök, csirkefogók tették ezt az ingerlést, hogy zavart idézzenek elő. A New-York kávéház előtt egyszerre kitért a rombolás. Beverték a kávéház óriási üvegabláit. Vasdarabok, kövek repültek ettől kezdve minden kirakatnak. A kalap-üzlet kirakatából a szászra menő kalapot loptak el. A banküzletek üvegjei alól elvitték az értékpapirokat, aranyakat. Csak egyetlen banküzletből több mint negyvenezer korona értéket raboltak el. A kirakatok védelmére siető kereskedő-segégeket véresre verték a zavargók. Szóval: a tisztességes tüntetésből rablóhadjárat lett.

Ki nem számítható károkat idéztek elő azoknak az adófizető üzletembereknek, akiknek éppen most van a legnagyobb idénye. Karácsony előtt kell igyekezniük, hogy a nagy forgalmat felhasználják. Olyan ez az idő a kereskedőkre, mint az aratási idő a gazdára. A tüntető munkások ezáltal a tüntető zavargás által nemhogy rokonszenvet szereztek volna, de éppen a munkálgató adófizető polgárságnak okoztak érzékeny kárt. A rendőrség csak későre verte szét a tüntetőket. Sokat elfogtak a zavargók közül. Azonban a rablók, csirkefogók elmenekültek idejekorán.

Ez a tüntetés eredménye azoknak a beszédeknek, amelyeket Vázsonyi és Csávolszky képviselők legutóbb a képviselőházban elmondottak. Szép eredménye az izgatásnak, melynek célja ha talán jó is akart lenni, de eredménye valóságos forradalom lett.

A haldokló vármegye.

Huzzák a halál harangját, valaki haldoklik nagy Magyarországon. Tudjátok-e kicsoda én atyámfiú ott künt a vidéken, a falun, a pusztán? A haldokló a nemes, nemzeti, tekintetes és vitélő vármegye. Ismeritek őt, ismerték ősapáitok és a derecséről, a kalodájáról, a rabjairól, akik lábukon lánczra verve söpörték a megyei székvárosok utcáit. De ismertétek másról is. Ezernyolczszáznegyvennyolcz előtt ez a vármegye volt a nemes urak gyülekezési helye. Itt restauráltak, választottak viceispánt fokossal s néha karddal is. De ez a vármegye volt egyszermind védője mindenkori a magyar szabadságnak, a magyar alkotmánynak, az igazi népjognak. A tekintetes szolgabíró ur hegyes bajuszu hajduja, ha feltűnt néha a látóhatáron, hát az nemesak azt jelentette, hogy valaki huszonötöt fog kapni, hanem azt is, hogy itt van a vármegye a magyarok jussának, igazának megvédelmezésére. És ahány tilosbajjáró rossz ember félt a vármegyétől, a perzekutortól, szásszor annyi becsületes ember örült neki, mert biztos volt róla, hogy megvédi életét, családját, meg a vagyonkáját.

Mikor a szabadság napjának felvirradásával a magyar nemesség ősi jogainak részesévé tette a jobbágyságot, a magyar föld művelőit, akkor nagy változáson ment át a vármegye is. Kétségtelenül vesztett régi fényéből, tekintélyéből kivált akkor, mikor a birói teendő végzését is elvették tőle. Azóta gyöngült, egyre gyöngült, még pedig — mint egy képviselő nyíltan megmondta az országházban — azért,

mert az állam úgy tett vele, mint az egyszeri vadász az agarával, minden új törvényalkotással, hogy ne essék nagyon váratlanul a kiszorítása, lenyirt a farkából egy darabot. Hát ma már a vármegye nem is egyéb, mint egyszerű végrehajtó közeg, különösen az adólicenziációknál s igaza van a miniszterelnök urnak, hogy aki a mai formájában fennakarja tartani, az nem akar közigazgatást Magyarországon.

A miniszterelnök ur az elmúlt hét folyamán meg is huzatta az országgyűlésen a vármegyei rendszert halálharangját. Nem hangzik többé a nóta: »Az alispán, az alispán kalapomhoz rózsát tett«, mert nem lesz többé restauráció. Az alispántól kezdve talán a falusi jegyzőig úgy nevezik ki a köztisztviselőket. Jogvesztés ez, de a miniszterelnök azt mondja, hogy lesz helyette jobb közigazgatás és a vármegyei közgyűléseknek joguk lesz a jövőben a törvénytelenül kivetett adók és ujonczjutalék ellen opponálni.

Mig mindez fokozatosan bekövetkezik, sok viz fog ugyan lefolyni a Dunán s a jövő fogja megmutatni, hogy beválik-e mindaz a remény, amit a nagy közigazgatási átalakításhoz fűznek. Mert ez nem politika, ez közbiztonságunk s vagyoni fejlődésünk kérdése is.

Mi most csak a vármegye temetésére hívó harangnak kongását halljuk és köny szök szemünkbe. Temetik a vármegyét, mely Szent István királyunk óta egyik szerves teste volt nemzeti létünknek. Alljatos meg részvétellel a sirhalomnál, amelybe beleföldelik. Sokszor sokat köszönhattünk neki. Ha eltiport bennünket a török, lábra állított. Ha keresztül gázolt rajtunk a tatár, felemelt, meggyógyított. Ha a német sógor viesoritotta ránk a fogait, jól elfenekelte. Nemzeti ellenállásunk erőforrása volt a vármegye s most hogy végelgyengülése következtében alakot cserél, ur és paraszt emeljen kalapot érdemes emlékeztetének.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Uj év — uj munka.

Nincs okunk a pirulásra, ha a múlt év szövetségi mozgalmaira vetünk egy pillantást, de az elbizakodottságra még kevésbé. Eredményekben, sikerekben gazdag volt a múlt esztendő, de azért mégis annyi hiányosság volt benne, úgy hogy az új éven át lesz mit pótolni.

Ugy voltunk a múlt éven is, hogy sokat akartunk, de keveset birtunk. Például egyebet ne említsek, sürgettük a gazdanépet gabona, bor s egyéb értékesítő szövetkezetek alakítására, de sokra nem mentünk. Össze-vissza 2—3 alakult ily fajta szövetkezet, ez pedig édes kevés. A baj pedig annál nagyobb. Eg a fejünk felett a ház és mi nem oltjuk.

Az új évről tehát új munkát, új eszmét kell hoznia — ujat, a miben eddigelé télenek voltunk.

Ha már említettük a gabona, bor és egyéb értékesítő szövetkezeteket, maradjunk is egy kicsit ennél a tárgynál.

Ugy-e az 1901-ik esztendő termése nem volt valami hires? Ugy-e így télviz idején ugyancsak érezzük a hambár üresültét? Fogy a gabona — üres a ladafia. E mellett nagyobbik baj az, hogy a buza ára sehogy se akar feljebb menni. A gazdaember

kinosan vakarja a füle tövét, erre a veszedelemre kellene valamelyes orvosságot kifundálni.

A bornál másként vagyunk. Bő szüret volt, tele a pince, ebből lehet pénzelné. Az az csak lehetne, ha volna hozzá mód. Mert a dolog úgy áll: sok a bor, kiesi az ára, nem kell senkinek. Illetőleg kellene, de csak a nagykereskedőnek, az pedig szóba se áll mással, mint 2—300 akóval rendelkező gazdával. Olesóért veszi a szenzál, de hát akkor minek a jó termés, ha az ember ráfizet.

Hát vajjon nem-e ilyen a helyzet?

Az új esztendő új munkája lesz ezen a helyzeten változtatni. Az új munka: az értékesítés szervezése, ezzel még hátra voltunk, a múlt esztendőnek a legnagyobb hiányossága ez volt, ezt kell valamiképp reparálni.

Elmondtuk már többször az értékesítő szövetkezetek mibenlétét.

A gabonaértékesítő szövetkezetnél — ami nem áll másból, mint egy-egy falu gazdáinak tömörüléséből — nem kell a buzát még lábán, vagy közvetlen eséplés után elköttya-vetyélni a közvetítőknak (jobb szóval a szenzáloknak), hanem beszállítják a közös magtárba, ott adnak rá tisztességes előleget, ezzel aztán várhat az ember jó ideig, Mikor aztán a szövetkezet tuladott jó áron az egész falu termésén, akkor kikapja mindenki a maga becsületes polgári hasznát.

Igy van ez a bornál is. Közösen szüretel az egész falu. A szövetkezetnek rendelkezésére áll nagyobb mennyiségű egy fajta bor: ebbe bele se mer fogni a szenzál, hanem egyenesen a nagykereskedővel alkuszna, aki megadja az árát mindennek, a fő hogy jó legyen a portéka,

Nem festünk mi itt tündérképeket csak úgy adjuk elő, a hogy van a dolog. Az értékesítő szövetkezetek lehetővé teszik, hogy a gazda ember tisztességes árt kapjon terméseért és hogy kellő időben kapja azt meg.

Ez az első része az új esztendő új munkájának.

A másik még gondolatnak is új, de érdemes vele foglalkozni.

Nem volna-e czélszerű, ha egy-egy falu nem csupán a fogyasztás, az értékesítés, a hitelügyek kielégítésére, de a közös munkára is szövetkeznék. Közösen vetni, aratni, közösen művelni a földet: közösen részesedni a föld hasznából. Ki mondja meg nekünk, mekkora előnyt rejt magában ez az eszme, ha megvalósulna. Pedig meg fog valósulni, csak idő kell hozzá. Hiszen oly gyengék vagyunk — az egyes ember oly tehetetlen: előbb-utóbb rá kell jönnie a világnak arra a tudatra, hogy ha boldogulni, haladni akarunk a folyton szaporodó bajok közepette, akkor erősebbé kell tennünk magunkat. Ennek pedig csak egy módja van: a *szövetkezés*.

Új esztendő napján minden gondolkozó ember elmélkedik egy kissé a jövőről, érdemes volna beleszólni újévi gondolatainkba azt, amit itt elmondtunk: sokan igazat adnának nekünk.

Gazdasági Egyesületek és a szövetkezetek. A szövetkezeti eszme legfőbb erősségei voltak kezdetől fogva a gazdasági egyesületek. A Gazd. Egyes. Orsz. Szövetségnek most megjelent évkönyve érdekesen ad számot arról, mennyi mindent tettek a szövetkezetek érdekében és ami fő, melyik tett. Mert

hát vannak ilyenek is, amelyek nem tettek. *Nyitra, Arad, Pozsony, Pest* vármegyék és *Sáros* megye gazdasági egyesületei állnak az élén — utánnuk jön még vagy 10 — azután pedig nem jön egy se. A 60 gazdasági egyesület közül tehát alig 10—15 fejt ki nagyobb buzgalmat a szövetkezetek érdekében, a többi alig valamit. Nagy kár ez — ami előbb-utóbb megbosszulja magát — legtöbb helyütt már megis bosszulta. Ott van a legtöbb panasz, hogy nagy a nyomor, a hol nincs szövetkezet.

A központi tejesarnok szövetkezet látogatója. *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter esütörtökön meglátogatta a központi tejesarnok szövetkezetnek Rottenbiller-utcai telepét. A minisztort, aki Pirkner János orsz. állategészségügyi főfelügyelő és Sierban János tejgazdasági felügyelő kíséretében érkezett meg, az igazgatóság tagjai s a főtisztviselők fogadták. A telepét, amely ma már naponta 40.000 liter tejet szállít, az idén gyökeresen átalakították. Az összes tejet szűrőkészüléken bocsátják át, amely a szemmel nem látható apró tisztátalanságtól is megmenti. Így kerül aztán a tiszta tej palaczkokba, vagy pedig mint hab-tejszint, kávé-tejszint és vaját különítik el. A tejes edények tisztogatása külön helyiségben történik, gőzerővel működésben tartott kefékkel és öblítő-készülékkel. A vajat, gyuróasztalon, szintén gép készíti. A tisztaság példás. Minden helyiség talaja keramit s oldala zománczos majolika. *Darányi* Ignác miniszter meg volt elégedve a tapasztaltakkal.

Keresztény-szociális kurzusok. A *Keresztény Szövetkezetek Országos Központja* elhatározta, hogy a jövő évben az ország különböző városaiban keresztény-szociális kurzusokat rendez a szövetkezeti eszméről. Az első előadás színhelyül *Miskolc* városát tűzték ki.

Agyagipari szövetkezet Hódmező-Vásárhelyen. Vasárnap nyílt meg Hódmező-Vásárhelyen az ottani állami agyagipari gyakorló műhely karácsonyi bazárja nagy közönség előtt. A felügyelő bizottság ez alkalomból felhívást adott ki, melyben jelenti, hogy a műhely fokozatosan halad a szövetkezet megalakításában és az iparosok közül egyelőre hatot vont be a szövetkezetbe, kik a gyakorló műhelyben közös munka által tanulják meg a szövetkezeti szervezet gyakorlatát, hogy azután saját műhelyeikben értékesítsék tanulmányaikat és törzsét képezzék azon termelő és értékesítő szövetkezetnek, melybe fokozatosan be fogja vonni a gyakorló műhely mindazon szakbeli iparosokat, kik részesedni óhajtanak a szövetkezeti munkálkodás előnyeiben. Az első szövetkezet két havi munkáját mutatják be most a közönségnek. A kiállított tárgyak tulnyomó részben egyszerű háztartási kellékek; de kisebb számban vannak finomabb kivitelű használati és dísz tárgyak is. A kiállított tárgyakra utólagos szállításra szóló megrendeléseket is elfogadnak.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“ a mai számmal a nyolczadik évfolyamba lépett. Immár hétesztendős pályafutás van mögöttünk s az olvasóközönség megítélhette, vajjon sikerült-e elérni azt a célnkat, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek? Munkásságunknak legszebb jutalmát abban látnánk, ha törekvéseinket siker koronázta volna; és hogy ez el nem maradt, bizonyíték erre nemcsak az, hogy lapunkat a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“ hivatalos közlönyéül választotta, de büszkén hivatkozhatunk arra is, hogy a „Független Ujság“ ma már a magyar független polgári osztály legelterjedtebb és legkedveltebb heti ujsága. Becsületes munkával kivított sikerünknek titka az, hogy mindenkor az ország legmagyarabb s legnagyobb zömét alkotó polgári osztályának érdekeit tartottuk szem előtt: tehát a földmives, a kisiparos jóvoltáért s a fáradságos, de tisztos munka védelméért harczoltunk.

Azok a törekvések, amelyek működésünke, eddig is irányították, a jövőben is vezérszínünket fogják képezni. Valamint a multbani azonképen a jövőben sem fogunk megszünnt elsősorban a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgetni; törekedni fogunk szövetségi téren utmutatással szolgálni és serkenteni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni; mulattató cikkeinkkel szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani; képeinkkel a hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni; végül levelesszekerényünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy talányaink megfajtái között hetenként több regénykötetet osztunk ki. Ezenkívül gondoskodunk arról, hogy évente legalább egy érdekesítő, de hazafias irányu regény is jelenjék meg a „Független Ujság“-ban, így legujabb regényünk közlését, mely „Harczban a szabadságért“ címet viseli, már az ujévi számban megkezdjük.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előljáróságnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

A „Független Ujság“ karácsonyi ajándéku az idén is minden előfizetőnek ingyen küldte meg a „Szövetkezeti és Gazdasági könyv“ 1902. évi folyamát, mely egy 10 ives könyv, amely naptári részen kívül hasznos olvasmányokkal van telesteli s szövetségi és gazdasági téren egész éven át hasznos utmutatója előfizetőinknek.

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak új előfizetőket is szerezni.

Az előfizetési ár;

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőnek megküldött postautalványon **koronákban kiirva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A pörösködő leányok. Dragovits Ilona és Mária albertfalvai leányok tudvalevőleg pört indítottak három magyar és négy német ujság munkásai ellen, akik a Magyar Híradó című nyomatos tudositónak egy reájuk vonatkozó közleményét lenyomatták. A törvényszék annak idején a nyomatos munkatársát száznegyven, a többi ujságírókat nyolezvan-nyolezvan korona pénzbüntetésre ítélte. Főlebbezés utján az ügy a táblához került, ahol Balogh György főügyész-helyettes a sajtószabadságot védelmébe véve, a vádat elejtette. A tábla mult héten hirdette ki az ítéletet, amelylyel jóváhagyta a törvényszék határozatát.

Lopott. Egy toprongyos alak áll a bíró előtt, haja kuszált, szakála torzonborz, itt-ott egy-két szalmaszál kukucsál elő, amelyet szives emlékül hozott magával valamelyik kazalból, amely szerencsésnek vallhatta magát, hogy éjjelenként szállást adhatott neki. Lábujjai, — amelyeken mint a büszke sas, hosszú körmöket visel — illetlen kíváncsisággal

tekintgetett ki a nagyvilágba, amit — azt hisszük — a gazdája vett neki legkevesébbé szívesen.

A bíró haragosan néz a fura alakra és szemöldökeiket összeránczolva kérli tőle.

— Volt-e már büntetve.

— Ó nem bíró ur! Soha!

— Soha? — szól a bíró és még egyszer végig nézi tetőtől talpig a delikvenst. De mégis úgy gondolja, hogy talán kerülő uton kiveszi belőle, újra kérli:

— Nem lopott még.

— Ó igen! — szól az ipse — és arca mosolyra szalad, szürke szemeit az emlékezés szende derüje villanja meg! Ó igen bíró ur, egyszer loptam egy esőkot.

Az erdő titka. Arad közelében Hunyady gróf soborsini uradalmának erdejében Toma Nikita erdőőr a nyáron eserkészés közben véletlenül agyonlőtte Balán Ananie veszedelmes vadászot. A megrémült erdőőr megkérdezte a fővadászt, hogy mitévő legyen s a fővadász azt a tanácsot adta neki, hogy a holttestet ássa el az erdőnek egy félreeső részében vagy darabolja szét s dobja a Marosba, de ne árulja el a dolgot, mert különben baja lesz. Toma Nikita meg is fogadta a tanácsot és bátyjának segítségével együtt elásta a megölt embert. Így szépen el volt rendezve a dolog s talán ki sem tudódik soha, ha Hunyady gróf a minap el nem küldi fővadászát, akivel elégedetlen volt. A fővadász Toma Nikitát is el akarta csalni szolgálatából, de az erdőőr nagyon jól érezte magát s ezuttal nem hajlott a fővadász tanácsára. A mikor pedig ez fenyegetőzni kezdett-hogy följelenti a két Tomát, az erdőőr elhatározta, hogy ő maga mondja el az esetet a radnai járásbíró, ságnál. Radnáról az aljárásbíró, az alügyész és egy orvos ment ki a soborsini erdőbe a holttest exhumálására. Minden úgy volt, a hogy Toma előadta, a vadászó holttestét megtalálták átlótt fejjel, felöltözve, mellette a fegyvere, sőt zsebében volt a pénztárczája is öt korona készpénzzel. A járásbírósg Toma Nikita ellen szándékos emberölés miatt megindította az eljárást.

KÜLFÖLD.

Nagy bur győzelem. Előző számunkban, mint jóvendölést irtuk meg, hogy a burok karácsonyra a régi szokásukhoz híven megverik az angolokat. A föltevés igen helyes volt, mit az alábbi távirati hírek megerősítenek:

London, decz. 27. Kitschener lord jelentést küld Johannesburgból: Rundlee tábornok jelenti: Dewet bur tábornok e hónap 24-én jelentékeny buresapat élén rohammal bevette Firman táborát Tveefontein mellett, attól tartok, hogy veszteségük jelentékeny. A Firman parancsnoksága alatt álló csapatok négy század gyalogságból állottak, egy tábori ágyúval és egy gépágyúval. A Harrysmithből Betlehembe vivő órházvonalak főállomását tartották megszállva.

Kitschenernek az angolok legújabb vereségéről küldött távirata Londonban óriás elkeseredést keltett. Ebből a táviratból az tűnik ki, hogy az angolok négy századot, vagyis négyszáz embert és két ágyút elvesztettek. Részletes tudósítást csak lapunk jövő számába hozhatunk, mivel újabb táviratokat lapunk zártáig nem kaptunk.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó végével lejár, felkérjük, szíveskedjenek az előfizetést a december hó 17-én külön levélben elküldött postautalvány felhasználásával mielőbb megújítani, hogy a lap rendes küldése folytatható legyen.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

Előfizetőink figyelmébe. A magyar királyi postagazgatóság újabb rendelete folytán a most forgalomba levő pénztalványok csak január hó 11-ig érvényesek. Eppen ezért kérjük előfizetőinket lapunk előfizetésének mielőbb való beküldésére, hogy a meglevő postautalványokat felhasználhassák, mert január 11-től kezdve csak új utalványlapokon lehet előfizetni.

Uj esztendő napján. Lepergett ismét egy esztendő az élet orsóján, egy évvel öregebbek s annak tanulságaival gazdagabbak vagyunk. Az elmúlt esztendő nem sok jót hozott, bőven volt a rosszból részünk. Hogy mit ígér, mit hoz ez az új esztendő, ez a jóvendő titka még.

Azért, hogy az öreg Szilveszter apó lehunyta szemeit, az esztendő utolsó napján hálaadó istentiszteletre gyűltünk össze az Istenházába, hogy hálát adjunk a Mindenhatónak, hogy ép egészségben meghagyta érnünk az esztendő végét s beléphetünk az új esztendőbe:

... Ó szép Jézus ez új esztendőben
Légy hiveddel...
Hogy ez új esztendőben
Minden ügyeinkben
Lehessünk épek, testben, lélekben...

Erzsébet főhercegnő völegénye. Egy bécsi lap udvari körökből vett értesülés alapján azt írja, hogy a király Windischgrätz Ottó herceget birodalmi hercegi rangra akarta emelni, a herceg azonban nem fogadta el a rangemelést és kitüntetését olyan tapintatos indokolással utasította vissza, hogy ezzel a király dicséretét vivta ki. A január 26-án megtartandó esküvő után az ifju pár Seebachba utazik. Április közepén Prágába térnek vissza, ahol Windischgrätz herceg elfoglalja az ottani helyőrségnél tiszti állását, ahol valószínűleg két évig marad.

Magyarok szilveszterestéje Párizsban. Franciaország fővárosában Párizsban igen sok magyar ember lakik, akik szorosán összetartanak. December 31-én nagy hangverseny és tánczczal egybekötött mulatságot rendeztek.

Alagutban megégett utasok. A liverpooli villamos vasut egyik alagutjában minap este meggyuladtak az ott felhalmozott és kreozottal leöntött talpfák. Az alagut néhány percz alatt fojtó gőzzel telt, sustorgó, izzó kemenczévé változott. Egy utasokkal zsufolt vonat egyenesen belement az alagutba és meggyuladt. Azt hiszik, hogy egy másik vonat is szerencsétlenül

járt. Eddig hat holttestet hoztak ki az alagútból. Még nem tudják, hány emberélet esett áldozatul a szerencsétlenségnek. A villamos vasut alagutjában úgy keletkezett a tűz, hogy a vonat villamos készüléke megolvadt.

Meghalt az édes anyja után. Vadasi Viktor honvédszár szakaszvezető épen haza készült a karácsonyi ünnepekre Kovaszinezra, a midőn sürgőnyt kapott hazulról, hogy édes anyja meghalt. A kétségbeesett fiu azonnal levelet írt Kubinyi parancsnoknak, tudatva, hogy anyja halálát nem tudja túlélni és azután szolgálati fegyverével agyonlőtte magát.

Milliók kártyaveszteség. Bécsben óriási kártyaveszteség képezi most közbeszéd tárgyát. Az ottani zsokéklubban ugyanis pár nappal ezelőtt baccaráton gróf Potocki Román lengyel nagy birtokos állítólag két millió kétszáz ezer koronát veszített. Ehhez fogható nagy kártya veszteségről még nem hallott a világ. Potocki grófról különben azt beszélik, hogy dúsgazdag ember s ezt a veszteséget is könnyen kiheveri. Az óriási összeg kifizetésére a nyerőktől fél évi haladékat kapott.

A nagy vasuti szerencsétlenség. Paderbornból jön a hire hogy eddig összesen 12 halottat találtak a vasuti szerencsétlenség színhelyén. A súlyosan sebesültek közül senki sem halt meg. A lapoknak az a jelentése, hogy a szétzuzott kocsikban meggyült a gáz és néhány ember odaégett, helytelen. Csak annyi igaz, hogy a gőzmozdonyból az utolsó kocsi repült parázs meggyújtotta a kocsis farészeit, úgy, hogy néhány holttest megégett.

A tél. A hivatalos tél december 21-én vasárnap délután 1 óra 37 perczkor kezdődött meg, amint azt a kalendárium-csinálók megállapították. A természet azonban alaposan ráczáfolt a tudományra, amennyiben vasárnap is, mint már hetek óta esős, nyirkos, komor novemberi időnk volt. A fővárosban este pedig valóságos zápor esett, vilámlás és mennydörgéssel. Vidéken is több felé voltak a tél beköszönő napján — nyári zivatarok. A vilámlás és mennydörgés ama bizonyos öreg emberek szerint jövő évi jótermés előjele.

Pillangó télen. Az idej szeszélyes időjárás már a természetet is tévedésbe ejti. Zala-Halápról írják lapunknak, hogy ott december 23-án özv. Czipp Józsefné a mezőn pillangókat látott röpködni. A falubeliek talán el se hitték volna, ha egy eleven pillangót nem fog s azt mindenkinek meg nem mutatja.

Apró hírek. — **Hármas lakodalom** volt a minap Bogyiszlón. Berka János gazdának két fia és egy leánya esküdött örök hűséget választottjának. — **A kut titka.** Említettük, hogy Pilisen a szőlőskertek kutjában egy asszony holttestére akadtak. A bonczolásból kiderült, hogy az ismeretlen uri nő öngyíkos lett. — **Véres lakodalom.** Bogyiszlón e hónap 18-án véres lakodalmat tartottak egy gazda házában. A legények összeverekedtek s huszonötven megsebesültek.

Bányaszerencsétlenség. Frigyes főherceg Mária-Huta bányatelepén halálos szerencsétlenség történt a minap. Pulkovi Mihály bányamunkás az érezfejtésnél egy laza földtömegre ráütött, az érezfejtés reá esett s maga alá temette a munkást.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Évfordulón.

Egy esztendővel ismét kevesebb. A múlté immár, illik tehát egy kis időre megállapodnunk elmulásánál, visszatekinteni reá, hozott-e valami jót, vagy ismét csak sok rosszat a magyar gazdának. Több rosszat, kevesebb jót.

Ott van miódjárt mindent mozgató első erőségünk a termés; csekély, közepes volt csak, csekélyebb, mint az utolsó évek bármelyikén. A teher megmaradt; adója a földnek, dézsma, illetékek, minden csak a régi és úgy kell fizetni, mint valamikor a jobb termő években.

Ma már tudomány a gazdálkodás. A földnek erejét úgy tudni kihasználni, hogy jövedelmező legyen, tanulást kíván. Az állattenyésztőnek szintugy több gondot ad, milyen uton-módon vehet be többet egykét tehéncskéje, lova, disznaja után. Mert hát ilyen időket élünk. S ezért a sok panasz, örökös küzködés: panasz a gazdák ajkán, hogy a buza ára alacsony, lelketlen emberek martaléka az a kevés, amit verejtékével szerzett a gazda, uzsora itt is, ott is; a hitel kiapad, nincs amivel segíthessen magán a gazda s lassan-lassan a pusztulás felé halad. E haladást megakasztani ezélja annak, amit a jószívű emberek a ksigazda boldogulásáért tesznek. S visszatekintve az elmúlt esztendőre, ezekben a gondoskodásokban gazdag év végét zártuk le.

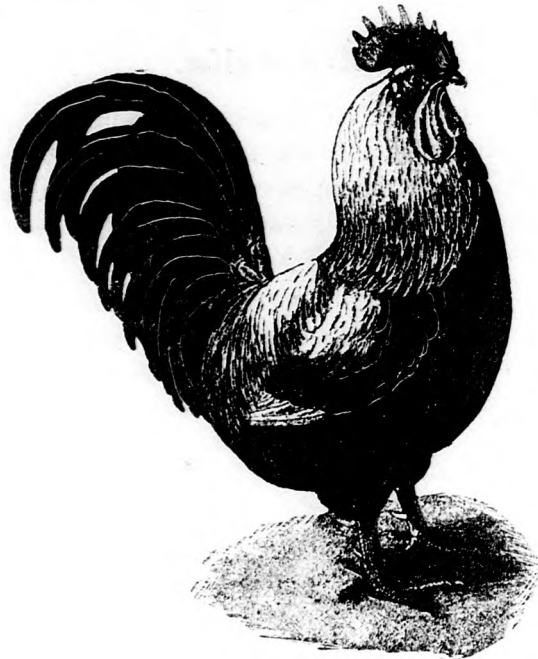
A megélhetés, a jobbulás előmozdítására czéloztak azok a nagy intézkedések, amelyek a kormány, különösen földmivelésügyi miniszterünk, nevesebb emberek, gazdasági egyesületek jóvoltából származtak a ksigazda boldogulására. A szövetkezeti eszme terjedése széles e hazában termékeny talajra talált; hogy tanulhasson a gazda, erre is mind több és több mód adatik; a segélyek, hitelszükséglet fedezése biztosabb alapokra fektetett s ebben az esztendőben merült fel az az eszme, hogy a földadót leszállítják, hogy minél több munkát adhassunk a népnek, itt tartva azokat is, a kikben megfogamzott az a gondolat, hogy elhagyják a hazát. A házi tüzhely biztosításának kérdése is ez esztendőben jött előtérbe, ez is s mind az elmondottak olyanok, amelyeknek ezélja jobbitani a magyar gazda sorsán. Vajha az új-esztendő a nagy eszmék s a gazda jólétének szülő-éve lenne!

Ráférne a magyar gazdára a jobb idő, rá a hazára is, vajha az új-esztendő hajnala szebb napok előhírnöke lenne!

Ágh Endre.

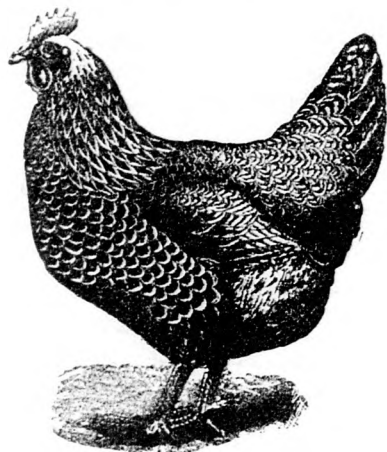
A dorking-tyuk.

A dorking-tyukot már régóta nemes fajnak ismerik, a rómaiak Egyiptomból hozták s kitűnő husa miatt igen kedvelt lett Európában. Tiszta vér-

Dorking kakas.

ben Sussex tartomány Dorking városában tenyésztik s innen vette nevét is. A dorking alakjára hasonlít a magyar tyukhoz, nagyságra nézve azonban $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ -al nagyobb, finom csontozatu, de azért husos,

Dorking tojó.

zömök testűek; feltűnő fajjellegük az, hogy lábujjainak száma 5. A dorking-tyukok a mellett, hogy kitűnő hust szolgáltatnak, jó tartás mellett évente átlag 100—120 tojást is raknak, amelyek kiválóan jó ízűek és sárgák. A tyukok emellett kitűnő kotlók, esibéiket kiváló gondnal nevelik. Dorking-tyuk öt féle színben fordul elő és pedig *sötét-szürke, ezüstnyaku, kakuk-szinü, és fehér* dorking s az e négy faj összekeveréséből származott ugynevezett *tarka* dorking. A dorkingok közül a legnemesebb az ezüstnyaku, amelyekből egy párt mai képünkön mutatunk be. Ezek a legjobb tojók, sok hust adnak s hazánkban az időjárás viszontagságait is jól kibírják.

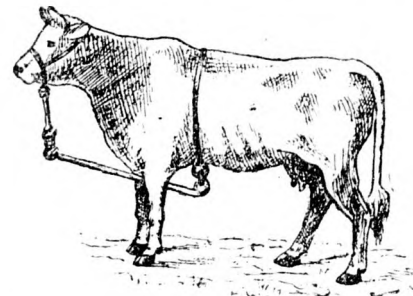
Önszopás megakadályozása.

K. J. M.-Berényből a következő kérdéssel fordult a „*Független Ujság*” szerkesztőségéhez. Kérek tanácsot és utbaigazítást arra nézve, hogy mit csináljak két tehenemmel, vagyis hogy szoktassam le azokat, hogy tőgyükből a tejet ki ne szopják?

*

Az önszopás a tehenek egyik legrosszabb szokása. Hogy némelyik mily ügyességgel érti, ezt gyakran láthatjuk, leginkább az istállóban, de a legelőn is. A tehen pedig ez által nemcsak hogy megkárosítja gazdáját, de ha mellette — mint a kérdéstevőnél is — több tehen áll, azok a rossz példát könnyen eltanulhatják. Így történhet ez a fenti esetenél is, ahol bizonyosan egyik tehen a másiktól sajátította el az önszopás káros mesterségét.

Arra a kérdésre, hogy miként szoktassuk le az öntőgyét szopó tehenet e rossz szokásáról, erre sok felelet lehet. Elsőben is mondják, hogy a tőgyet vászonnal vagy bőrrel burkoljuk be; igen csakhogy az ilyen vászon- vagy bőrkötény sokszor feldörzsöli a csecsbimbókat, ez pedig baj; a vászonkötény azonban felül nem igen akadályozza meg, hogy a tehen azon keresztül is tőgyét ki ne szopja. A spanyolgallér

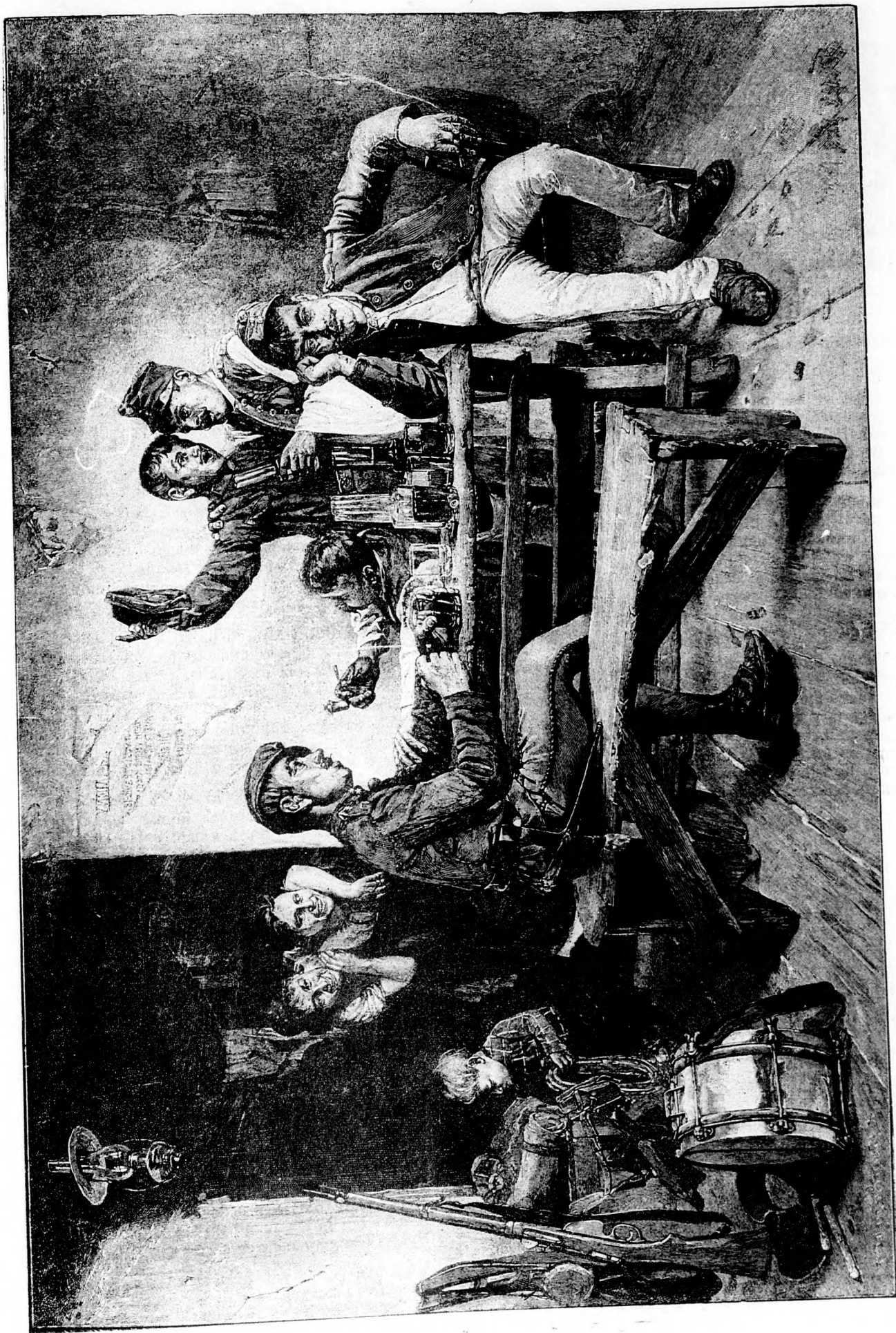

Önszopást megakadályozó készülék.

alkalmazása is egy mód az önszopás megakadályozására, amely lécekből két szíjra illesztett gerezdekből áll s az a tehen nyakára köttetik úgy, hogy fejét hátra fordítani nem tudja. Ez már biztosabb mód a leszoktatásra, azonban az állatnak kellemetlen, ha fejét mozgatni egyáltalában nem bírja, különösen nyárban, amikor a légyesipések ellen kell védekeznie. Legjobb tehát a képünkön is bemutatott *lábközi bot* alkalmazása. Ez egy kötőfékre függesztett kb. 2 cm. vastag botból áll, amely így a mellsőlábak közé helyezve a derékon keresztül egy hevederrel köttetik le. Ettől az állat fejét jobbra-balra eléggé tudja mozgatni, azonban mégsem annyira, hogy tőgyéhez férhessen és azt kiszopni tudja. Kérdéstevőnek ép úgy, mint azon gazdáknak, akiknek erre szükségük volna ezt ajánljuk.

Rozsvetés legeltetése. A buja s netán megdült vetést juhokkal bátran legeltetni lehet 1., ha még hó alatt van; 2., ha a növés nem nagyon előrehaladott; 3., ha csak keresztül hajtjuk rajta a juhokat. Nem lesz azonban czélszerű legeltetni 1., ha a talaj lágy; 2., ha a vetés növése nagyon előrehaladott. Mert, ha a talaj lágy, sok gabona betaposodik, ha előrehaladott a növés és legeltetünk, kevesebb lesz a kalász.

KATONAÉLET.

Bujdosó királyfi.

Szilveszter-éjszakán, ott az alsó soron,
Összejött a sógor, az atyafi, rokon.
Az öregek régi dolgokról beszéltek,
Se vége, se hossza a sok, szép mesének.
A gyerekek, lányok a kuczkóban ültek,
Kérték Palkó bátyát: Meséljen még egyet!
Az öreg jót huzott a nagy csutorából.
Azután megeredt a szó a szájából.

„Nem mese, igaz szó, amit most elmondok,
Pusztáról tanyára hordják a vándorok,
Hogy minden esztendőn, Szilveszter-éjszakán,
Kopog az ablakon a jó magyar király.
Azaz nem is király, csak annak a fia,
Akinek elköltött messze bujdosnia.
Talán tudjátok is; holt hírét költötték,
Pedig élő ember a szegény ma is még.“

— Valami futó szél az ablakot rázza,
„Halljátok — szól Palkó — ez a jeladása,
Akármerre mégyen futó paripáján,
— Mely úgy repül véle, mint valami sárkány, —
Meg-megáll, betekint, aztán vágat tovább,
Keresi az árva ma is boldogságát....
Keresi, keresi pedig mindhiába,
Csak nem akad kézre az ő boldogsága.“

Mikor még gyerek volt, a királyi dajkák,
Gyémántos bölesőben nótával ringatták, —
Amikor nagyobb lett, nem volt kincs-garmada,
Amit meg nem kapott, csak szólott egy szava,
Mikor emberré vált, lett a felesége,
Az egész világnak legszebbik szépsége.
S a szegény királyfi — akárhogy is mondták —
Még sem ismerte meg a boldogság titkát.

Kis aranyos lánya fejét simogatta,
Mégis valami úgy bántotta, rontotta;
Szomorú volt néki az este, a hajnal,
Tele volt a lölke bánattal, meg bajjal,
Hogy mi búja lehet? sok tudós fundálta,
De kitalálni azt egyik sem tanálta.
Mindig azt hajtotta napközt, ébren, álmon:
„Hol találok meg majd az én boldogságom“.

Hire is futott a királyfi bajának....
Hát egyszer egy koldus tartám fel Budának,
A király bús fiát megtalálta nyomba,
— Pedig utját állta a sok német szolgál, —
— Hát mit hoztál öreg? — kérdi a királyfi,
Felele ez rája: könnyű kitalálni.
Összekoldultam a világ minden táját,
S most elhoztam néked a boldogság titkát.

Megörült a király, meg az egész háznép:
Vége lesz a búnak, bajnak immár végképp,
Itatják, etetik jó borral, kalácsossal;
— Elő, elő öreg azzal a tanácsossal!
Az aztán elmondja: „Felséges királyom,
A királyfi urnál nagy a baj, azt látom,
Hanem mondok néki egy jó orvosságot,
Járja be keresztül-kasul a világot....“

Járja be amarra, járja be emerre,
Mig reá nem akad egy boldog emberre.
S ha ilyenre akad — ne nyujtsam a végét —
Kérje el, vegye meg amaz ember ingét,
Azt aztán öltse fel hamarost magára,
S reá ragyog menten boldogság sugára“...
Szólt az öreg koldus s vette czókját-mókját,
Gazdagon hagyta el király palotáját.

És ment a királyfi, messze földet jára,
Egy országhatárról más országhatárra,
Esztenőnkig, soká, fáradtan bolyongva,
De nem talált reá emberre, boldogra.
Már-már el is csüggedt, mikor egyszer éppen,
Nyugovásra dült egy erdő közepében.
A közelből hozzá furulyaszó szálla:
Nyáját téritgető pásztor furulyája.

Leesőben volt a nap piros orcája:
Pásztor és királyfi rátalált egymásra
És szólt a királyfi: „Kérdenék egy dolgot,
Mond meg nekem ember, boldog vagy-e, boldog?“
— „Hát már, hogy ne volnék, feleli a pásztor,
A juhaim hiznak, a kutyam meg bátor,
Van aztán még nekem egy jó feleségem,
Aki megfőzi a napi eleségem.“

„Ember, boldog ember — mondok neked egyet
— Kiált a királyfi — meg veszem az inged!
Kincset nekem a sors köböl számra mérte,
Aranynyal, ezüsttel megfizettek érte!”

És szólott a pásztor: „Jóságos királyfi,
Volna kincsed arany, gyémánt, vagy akármí,
Az ingemet azért oda adnám ingyen,
De mihaszna mondom, *nincsen nekem ingem.*”

S járja a királyfi tovább a világot,
S nem talál seholse igaz boldogságot.
Kopogtat és zörget ablakon, kilincsen,
Aki boldog ember annak inge nincsen.

Ott künt füttyül a szél, vihar is tombolván,
A gyerekek ott a kemence pádkáján,
Egymásnak suttogják: Hallod-e te Klári
Odakint zörget a bujdosó királyfi.....

Magyar Gyula.

A gyomai tiszteletes és az olasz.

— Ahogy megtörtént. —

Nincs ember, aki ne ismerné Békés vármegyében Kálmán Farkast, gyomai tiszteletest. Kiváló ékesszavu lelkész, nemes szívü férfi és ritka magyar vendégszerető háza van.

Vele történt meg, amit alább elbeszélék.

Papi-gyülés volt Gyomán, a tiszteletes gyülés végén a vasuti állomáshoz kísérte vendégeit. Mikor az arad-tövisi vonat berobogott, egy czingár, hosszuhaju legényke ugrott le a vonatról s látható érdeklődéssel tekintett szét. Érdeklődése olyan volt, hogy azt se vette észre, mikor a vonat füttyentett s az orra előtt elszaladt. Kálmán Farkas, aki éppen indulóban volt hazafelé, jót nevetett a lemaradt olaszon, kinek haja kétségbeesetten lengett, ahogy a vonat után iramodott.

— Megálljio tallianó, — kiabált utána.

De az se látott, se hallott. Bánatosan nézett a vonat után, mikor hasztalan volt utána való haladása és azt se tudta, mitevő legyen.

— Sebaj, testvér — ment elébe a tiszteletes. Voltál-e már disznótoron? Aranyan magyárosan, tudod (akit Kálmán megszeret, az azonnal per te beszél). Azt mondja, a külügyminiszterrel is csak így itta meg ő a brudert.

A tallián azonban csak ámult, bámult. Egy szót se értett az egészből. Valahol a Tiesinó völgyében látott napvilágot, ahol nem beszélnek a zengzetes magyar nyelvet.

— Nohát majd beszélünk, koma, nemzetközi nyelven. Ezzel se szó, se beszéd. A hatalmas természetü magyar pap fölragadta a hosszuhaju, czingár olaszt s beültette a kocsijába. A kocsisnak csak ezt mondotta:

— Hajts!

Egy kicsit kapálózott még a hosszuhaju, de aztán megadta magát sorsának.

— Sinyor, ne féljio, — biztatgatta vendégét.

A szép tornáczos, tiszteletes-házban apró muzsafiak várták. Szép kiadós szám. Valamennyi a tiszteletes ur szive gyönyörüsége. Olyanképpen állottak, mint az orgonasip.

— Banda, herstellt! — adta ki Kálmán a parancsot és bevezette vendégét olyan szobába, amely az olasz jövevényt a legnagyobb mértékben meglepte. Nyolcz kottaállvány volt a szobában, kisebb-nagyobb. Középen karmesteri emelvény. A házigazda pedig az emelvényre állott s már akkor nyolcz Kálmán-csemete kiki a maga helyén várta a papának karmesteri jeladását. A nagyobbja bögő mellett állott, Pötty gyerek tartotta a hegedüt. Egy kis zenekar várta a jeladást, ami nem is késett s a magyar nemzeti érzésnek most már megengedett, hejh! régen tilos himnusza megindult méla érzéssel:

•Kossuth Lajos azt üzente,
Elfogyott a rigimentje.◀

Az olasz áhitattal hallgatta. Van e dalban remény, panasz elkeseredés, elfojtott könny és szilajan törő, vagy csak sóvárgó vágy. Es a dal nyelvét a kis Kálmán előadásban teljesen megértette az olasz. De ez nem volt elég.

— Essél hát le a lábadról egészen, — szólott Kálmán. — Vegyétek elő a híres Verdi oratoriumát.

Ez az elképedt hosszuhaju olasz a nagy zenészek nehéz partitúráját hallgatta. Egy szép kis csike Kálmán kisasszonyt, erősen az elemi taposta még akkor, — elragadtatásában meg is csókolta.

— Bravó, bravissimó! — lelkesedett.
Következtek a kurucz-dalok. Károly a tárogatót fujta.

Minél több hangverseny-számot játszott el a banda, az olasz annál jobban belemelegedett. De hogy bánta, hogy lemaradt. Megölelte a mosolygó házigazdát, szoritgatta a kezét s majd kibujt a bőréből.

Aztán bejött a tiszteletes asszony. A régi udvarháznak tisztos matrónája. Szép asszony, aranyrojtos fejkötővel, tüzről pattanva. Amit úgy kell érteni, hogy a derék urasszony bizony kint volt elfoglalva, mivelhogy náluk csakugyan disznót vágtak, s ilyenkor a jó gazdasszonynak ezer a tennivalója. Mivel olaszul maga sem tudott, a szeme fejezte ki, hogy az ura vendége az ő vendége is, és neki szívesen teritene.

De bár ne terítették volna!

Következett a lakoma.

És első tál ételnek behoztak töltött káposztát, hamisítatlan gyomai módon elkészítve, vastag paprikás zsirban uszott a titokzatos töltelék és az olajhoz szokott olaszt majd kirázta a hideg, mikor — mert itt a tréfát nem ismerik — két szármát hevenyészett a tiszteletes asszony a tányérjára, hogy nagyon kelletlenkedett, imelt-ámolt az olasz.

Bizonyosan védszentjéhez fohászokodott, hogy engedje el ép bőrrel a furesa magyar lakomáról.

De tisztelet-becsület az olasz gyomrának, a két szárma lecsuszott.

Párolgó tepsin (igy tor a disznótor) kolbászt, hurkát és szalonvás karmanádlit hoztak.

Láttára az olasz a — Vezuvra gondolt és ijedten kapott a gyomrához.

Es a tiszteletesné újra mindenből egy darabot a tányérjába adogatott.

— Már lellem, csak kóstolja meg mindafaját, hogy sikerült-e?

Az olasz nekigyürkőzött és megbirkózott vele, sőt úgy vette észre, a gyomai rabvallató karcos elkerülhetetlen járuléka e sok zsirban uszó holminak. Minden kocintásra jobban érezte magát; utoljára

Boldog újévet!

maga is rágyújtott a nótára, de úgy, mint az operában a Burrián: a magyar nóta közé olasz szót vegyített. Ha a magyar Operában elesuszik az ilyesmi, miért ne csuszniék el disznótoron.

Utoljára írásban adta, hogy mióta az eszét tudja, ilyen jól nem mulatott és a vonatról való le-késést tartja élete legnagyobb szerencséjének.

Nemrégiben egyik előkelő olasz zeneközlönyben egy czikk jelent meg. A czikk áradozva magasztalja a magyar nép zenei érzékét, nagy hajlandóságát a zene iránt. Elmondja, hogy egy-egy családban minden tag valamely hangszeren játszik, s a nagy olasz zenész Verdi ott található minden művelt magyar asztalán.

A cikket a vasutról lemaradt olasz irta, aki meghívás után a kolozsvári mánások rendezte hangversenyen vett részt, s véletlenségből Kálmán Farkas gyomai tiszteletes vendégszerető házába vezette a sors.

A magyar konyháról még nem nyilatkozott, de hiszszük, rákerül arra is a sor.

Vetési László.

Képeinkhez.

Boldog új évet! A levélhordó új éve terhes, de jövedelmező. Nagy kocsiakományokat hordanak szét újév napján. Nincs olyan ház, ahová levél ne érkezzon e napon, telve jó kívánatokkal. A szegény postás szintén elhozza az ő kinyomatott könyvecskéjét, melylyel boldog új évet kíván. Aztán zsebébe csusztatja, amit a legtöbbször szívesen adnak. Képünkön ezt az új évi tisztelegést mutatjuk be, éppen úgy, ahogy van. A levélhordó parádés ünnepi kabátban van. Már ez így szokás új évkor a tisztesség végett.

Katona élet. Fényes, de nem mindig jó biz az! Kivált a Pistának nem tetszik a katonáskodás sehogy. Ott állomásoztak a falujában. A házigazda jó szívvvel látta a beszállásolt fiukat. Csendült a pohár. Felhangzott a nóta. Jó kedve volt a pajtásoknak, csak Pista maradt szomorú. A leányok incselkedve nézték a buslakodó Pistát. A kis gyerek pedig fölhasználja az alkalmat azalatt és ott settenkedik a fegyverek, trombita meg a dob körül. Ilyen tarka a katona élet, melyet képünk élethűen mutat.

Pótlórejtvény.

— Micsák Györgytől. —

—amburg	—rany
—rany	—iv
—ima	—pát
—inke	—ács
—ab	—lom
—pa	—uda
—ap	—elyem
	—rnyas
	—ulyás
	—rem
	—óbert
	—alány

Ezek úgy bővítendőek egy betűvel, hogy értelmet adjanak és kezdő betűik fölülről lefelé egy regény címét adja.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő 1902. január hó 7.

A „Független Ujság“ 50. számában közölt talány megfejtése:

„Több világosságot!“

Helyesen fejtették meg: Arián Olga, Szabó Mariska, Janesó Mariska, Faragó Klári, Kövály Jánosné, Nagy Dénesné, Rác Istvánné, Eskütt György, Ewald Jakab, Györy Ödön, Gutai János, László Endre, ifj. Kovács Antal, Surek János, „B.-Erzsébeti olvasókör“.

A sorshuzásnál Nagy Dénesné (Moka) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Jókai Mór „Páter-Péter“ című regényét küldöttük meg.

Apróságok.

A klarinétos. A cigány siránkozva beállit a rendőrségre:

Nagy báj van tekintetés ur!

Mi az Marezi, csak nem döglött meg a maczod?

Annál is rosszabb! Nincs máradásom a bándabá, nágyon megpocskolták a lákodalmás nipség semeláttará!

Hát megverték?

His há csak ázs vóna:

Jáj! Kimondáni is ségyellem, sömven ségyellem.

Tetsik tudni ázst a nigy nápot, ázsér a kis verekedésir...

Azst mondtá a bögos, hogy érszik rajtam ázs áristom ság, még hogy én nem vágyok kövir — csak pukkadt a pofám!

Milyen ségyen, milyen báj!

Nincs máradás a bándabá!...

JENCSS-FÉLE

Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; meggátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— Ára 2 korona. —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér 1. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor' gyógyszertárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Demian József urnak. A magyar királyi postahivataloknál kaphat ily állást s okmányokkal felszerelt kérvényét a kassai m. kir. Postaigazgatósághoz, vagy azon igazgatóságához kell benyújtania, melynek területén szolgálni akar mint postás. A kérvényhez községi, erkölcsi bizonyítván, keresztlevél, katonakönyv csatolandó, valamint egyéb szolgálatban eltöltött időről szóló bizonyítványok. A kérvényre 1 koronás bélyeg, a mellékletekre, ha azokon egyébként bélyeg nem volna, 30 filléres bélyeget kell tenni. Siessen azonban, mert 40 éves korban már nem alkalmaznak senkit semmiféle állami hivatalban.

— **M. S. urnak.** 1. A törvényszéknél saját ügyére nézve bárki kaphat ügyvéd nélkül is fölvilágosítást. 2. A felekezeti iskolának az állam kezébe való átadása végett az iskolát fentartó felekezeti előjárásnak kell

határozatot hozni és azt a tanfelügyelőnek bejelenteni. Ő határozza meg azután a föltételeket, amelyek mellett az iskola az állam kezelésébe átvétetik. 3. Lapunkat minden módon igyekszünk tökéletessé tenni. Sajnáljuk, hogy épen a képeket, amely oly sok költségünkbe kerül, kifogásolja, de szerencsére eddig csak ön volt az első, hisszük, hogy többi előfizetőink ezt nem kifogásolják. Az u. n. Néplapot azért lehet olyan olcsón adni, mert azt a miniszterium adja ki, a mi lapunkat pedig tisztán az előfizetők tartják föl. **Sárosi József urnak.** Legezélszerűbb, ha kivánságával Hódmezővásárhely előjáróságához fordul a föltételek közlésével. **Bártl Ferencz urnak.** Kérésének legnagyobb sajnálatunkra eleget nem tehetünk. A kért könyvet a szerző maga adta ki, mi csak szivességből hirdetjük. **Kiss József Henrik urnak.** Az utánfizetési díjak csakis az 1900-ik évre kell megfizetni és pedig az évnek csak azon részére, amelyben biztosítása érvényben volt. Több díjnak utánfizetési követelését a törvényszék meg nem engedte.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árai.

Budapest, 1901. december 31-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 16:50—17:70 K. *Rozs* 13:80 K-tól 14:30 K-ig. *Árpa* 11:50 K-tól 12:40 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-tól 17:00 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 11:00 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26 60	25:80	24:80	24:00	23:50	22:60	21:80	19:20	11:80

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9:00 K.

Egyéb magvak: *mák* 28—32 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 12—14 K, aprószemű 14—15 K, *tarka* 9—10 K, *lencse* 12—23 K, *orsó* héjas 18—38 K, *lóhere* 46—55 K, *luczerna* 48—54 K, *baltaczim* 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 420—560 fillér, muhar 540—600 fillér, zsupszalma 300—350 fillér, alomszalma 220—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürtü 37—36 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 90—92 fillér, 260—280 kg.-mos 88—90 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 88—90 fillér, szerb 86—88 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58—66—, középminőségű 50—56—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—58:00, magyar tehén középminőségű 42—64:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 40—64—, kivitel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 40—54—, szerbia bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:00—4:50 K, csirke 1:30—1:80 K, kappan hizott 3:00 K.—5:00 K. Rucza 4:50—6:50 K. Lud hizott 12—15 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 82—96 K, erdélyi 74—85 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5:20—5:60 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:80—2:10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:40—1:50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 3:00—7:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 5—8—, zeller 100 drb 1:60—3:00, karalábé 1:00—1:60, vöröshagyma 100 kötés 0:00—drb 0:00 q 6:40—7:60, fohagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1:20, fehérrépa, fejeskáposzta 5:00—9:00—, kelkáposzta 100 drb 1:60—2:00, vöröskáposzta 08—14—, fejjessaláta 4:00—5:00, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsza 1 q 3:00—3:60, sárga 3:60—4:00.

== Nyolczadik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTÁN**, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kiscgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „*FÜGGETLEN UJSÁG*“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

A „*Független Ujság*“ a magyar polgári osztály, kiscgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmzését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a sziv nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „*FÜGGETLEN UJSÁG*“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Gerley Szevér, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Szilassy Cezár.* Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai: *Agh Endre* író, *Balogh Elemér*, a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közigazdasági író, *Czájlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserháti Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Csernay Ödön, Hajdu István*, urad. kasznár, *Hosszu Albert*, földmiv. isk. tanár, *Breblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löcherer Andor*, közigazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Ágost*, urad. kasznár, *Kovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla*, az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, *Száhlender Gyula*, urad. építészeti intező, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Wimmer Károly*, a „*Borászati Lapok*“ v. t. szerkesztője.

A „*Független Ujság*“ képeit a legelső magyar
művészek készítik.

Levélzsekrényében minden kérdésre megbizhatóan és pontosan válaszol.

A „*Független Ujság*“ olcsóságával (egész évre 6 korona
félévre 3 korona) főleg a szerényebb
viszonyuak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

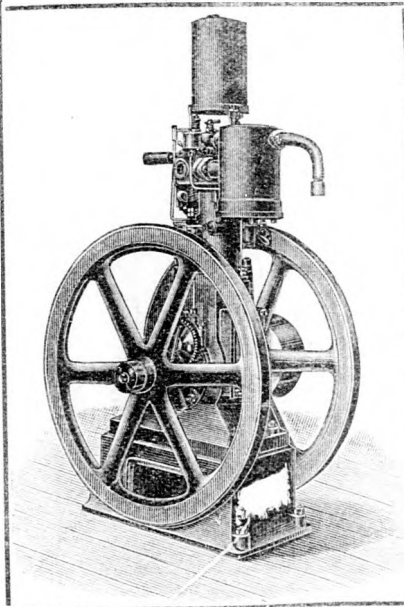
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá-
natra küldünk.

Véd-jegy

Dr G. Schmidt
fül- és fülészorvos féle

Fülolaj

Csak a
védjeggyel
ellátott vattát
gyorsan és alaposan
gyógyít időszerűen

süketiséget,
fülfajást,
fülzúgást,
és nagyothallást
meg idült esetekben is.
Egyedül kapható üvegeje 2 forint

a Városi gyógyszerárban
Városháza. Budapest.

1901. évi forgalom 26000 zsák

Felhivjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen

julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S. Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkársjai szerkesztésében a

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1902-re.

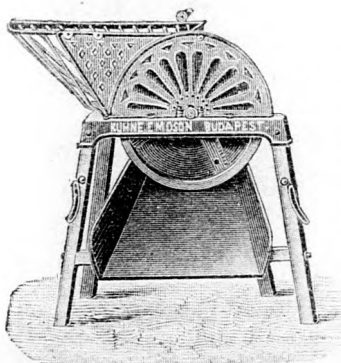
A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi
köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A
„Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé
tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” elő-
fizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában,
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

TÉLI-IDÉNY

19012.

Szecskaavágógépek

kézi és erőhajtásra.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID” darológépek.

Teljes takarmánykamara felszerelések,
melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyok-
hoz mérten díjmentesen tervezettek, legjobb szerkezet-
ben és gondos kivitelben szállíttatnak

K Ü H N E E.

mezőgazdasági gépgyára által.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

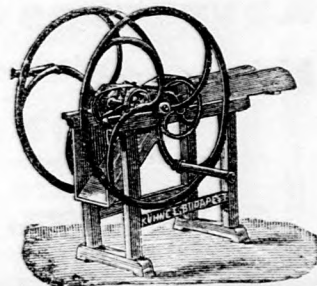
Gyár: MOSON, Mosonm v. m.

Ventzki-féle
szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra

Casali-féle szab. kukoriczamorzsolók

rendkívüli munkaképességgel.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
szelött PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokra minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

BRAUSWETTER JÁNOS
SZEGEDEN
1847

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOB B ÉS LEGJOBB HIRNÉVŐ ŐRÁLLITÓ

CS. ÉS KIR.
KIZÁRÓLAGOSAN
SZAB.
KRONOMETER
ÉS MŰORÁS
FŐTÁLLÓJA.
A KEMÉNTŐIR
INGAÓRÁKNAK
STB. STB.
JAVÍTÁSOK
5-ÉVI
JÓTÁLLÁS
MELETT.

ORAK EKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPENZERT, VALAMINT,
RÉSZLETFIZETESRE
KÉPES ARJEGYZÉK INGYEN

SZUPERFOSZFÁTOT, Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-
savas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket
azonkívül

Kénport

legfinomabb 78% Chancel
oidium ellen,

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kitűnő minő-
ségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.